

KORE HARBİ VE TÜRK TUGAYI'NIN YAYIN ORGANI: KUTUP YILDIZI THE PUBLICATION ORGAN OF THE KOREAN WAR AND THE TURKISH BRIGADE: NORTH STAR

Nuran KILAVUZ,

Doç. Dr., Tarih Bölümü, Fen-Edebiyat Fakültesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan,
Türkiye; e-posta: nkilagiz@ezincan.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-1639-6516

Özet

Kuzey Kore birliklerinin 25 Haziran 1950'de Güney Kore topraklarına saldırması sonucu Kore Harbi patlak vermiştir. Çin ve Sovyetler Birliği'nin desteklediği Kuzey Kore ordusu, Kore'nin başkenti Seul'e kadar ilerlemiştir. Güney Kore bu süreçte Birleşmiş Milletler'e başvurarak yardım talebinde bulunmuş, BM bu talebe olumlu yanıt vermiştir. Böylece Kore Savaşı uluslararası bir boyuta taşınmış, BM öncülüğünde Güney Kore'ye çok uluslu bir destek sağlanmıştır. Güney Kore'ye 17 ülke askeri, 6 ülke ise tıbbi yardımda bulunmuştur. Türkiye de BM üyesi sıfatıyla, uluslararası barış ve güvenliğin korunması amacıyla 4500 kişilik bir askeri birliği BM emrine verme taahhüdünde bulunmuştur. 41. Türk Tugayı hazırlıklarını tamamlayarak 25-30 Eylül 1950 tarihleri arasında İskenderun Limanı'ndan Kore'ye hareket etmiş, 10 Kasım 1950 itibarıyla cephede fiilen savaş pozisyonuna geçmiştir. Türk Tugayı, Kore'de konuşlanmasının ardından 19 Aralık 1950 tarihinden itibaren "Kutup Yıldızı" adlı günlük bir gazete yayımlamaya başlamıştır. Başlangıçta 2-3 sayfadan ibaret olan bu yayın, zaman içerisinde sayfa sayısını artırmış; içerik olarak cepheye dair çarpışma haberleri, menkıbeler, tefrikalar ile yurttan ve dünyadan derlenen haber özetlerine yer vermiştir. Özellikle "Yurttan Sesler" başlıklı köşe aracılığıyla memleketten gelen selam ve mesajlar yayımlanmış, bu durum gazete üzerinden bir tür duygusal iletişim ve moral desteği sağlamıştır. 19 Aralık 1950'den 22 Kasım 1953'e kadar düzenli olarak yayımlanan gazete, 1954'te bir, 1955'te ise üç sayı çıkarılarak yayın hayatını sonlandırmıştır. Bu çalışma, Kore Savaşı sırasında Türk Tugayı bünyesinde yayımlanan Kutup Yıldızı gazetesi üzerinden, savaş ortamında süreli yayın faaliyetinin işlevini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın temel hedefi, söz konusu gazetenin içerik ve biçim yönünden incelenmesi yoluyla, Türk askerlerinin moral ve motivasyonunu artırma, bilgiye erişimini sağlama ve vatanla olan bağlarını güçlendirme gibi çok boyutlu işlevlerini ortaya koymaktır. Ayrıca bu çalışma, Türk askerî basını açısından örnek teşkil eden bu yayının, askerî tarih ve basın tarihi bağlamında özgün bir belge niteliği taşıdığını vurgulamakta ve bu alandaki literatürde gözlemlenen önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Başkanlık Cumhuriyet Arşivi belgeleri, dönemin ulusal gazeteleri, Kutup Yıldızı sayıları ve konuyla ilgili bilimsel kaynaklar temelinde gerçekleştirilen bu çalışma; tarih, iletişim, medya ve askerî sosyoloji disiplinlerine çok yönlü katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kore Harbi, Türk Tugayı, Kutup Yıldızı Gazetesi

Abstract

It connects the aftermath of North Korea's attack on South Korean territory on June 25, 1950, with the outbreak of the Korean War. The North Korean armies of China and the Soviet Union advanced as far as Seoul, the Korean capital. During this period, South Korea appealed to the United Nations for assistance, which responded positively. Thus, the Korean War gained international significance, and multinational support was provided to South Korea under UN leadership. Seventeen countries are providing military assistance to South Korea, and six are providing medical assistance. Turkey, as a UN member, has pledged to provide a 4,500-person military unit to the UN to maintain international peace and security. The 41st Turkish Brigade completed its preparations and departed for Korea from the Port of İskenderun between September 25-30, 1950, and took up combat positions on the front lines on November 10, 1950. Following its deployment to Korea, the Turkish Brigade began publishing a daily newspaper called "Pole Star" on December 19, 1950. Initially consisting of two or three pages, this publication gradually expanded, featuring front-line combat news, anecdotes, serials, and summaries of news

from home and abroad. Greetings and messages from home, particularly through the column titled "Voices from the Homeland," were published, providing a form of emotional communication and moral support through the newspaper. Published regularly from December 19, 1950, to November 22, 1953, the newspaper ceased publication after one issue in 1954 and three in 1955. This study aims to assess the function of periodical publishing in a wartime environment through the study of the newspaper "Kutup Yıldızı" (Polar Star), published by the Turkish Brigade during the Korean War. Through an examination of the newspaper's content and format, the study's primary objective is to reveal its multifaceted functions, such as boosting the morale and motivation of Turkish soldiers, providing access to information, and strengthening their ties to the homeland. Furthermore, this study emphasizes the exemplary nature of this publication for the Turkish military press and its unique nature as a document within the context of military and press history, aiming to fill a significant gap in the literature in this field. Drawing on documents from the Presidential Republic Archives, national newspapers of the period, issues of "Kut Yıldızı" (Pot Star), and related scholarly sources, this study aims to make a multifaceted contribution to the disciplines of history, communication, media, and military sociology.

Keywords: Korean War, Turkish Brigade, North Star Newspaper.

Giriş

Kore 1910 yılından beri Japonya'nın işgali altında kalmış bir ülkedir.(Öke 1990: 90; Fehrenbach 2000). Kore halkı bu durumdan kurtulmak istemiş ancak tüm çabaları sonuçsuz kalmıştır. II. Dünya Savaşı'ndan yenik ayrılan Japonya'nın buradan uzaklaştırılması neticesinde Kore'de yeni bir dönem başlamıştır (Orga 1958: 46). Yalta ve Postdam Konferansları'nda müttefikler tarafından alınan karar gereği Kore'den Japonların tahliye edilmesi Sovyet Rusya ve Amerika Birleşik Devletleri'ne verilmiştir. Bu karar sonrası Kore'nin Kuzeyini Ruslar, Güneyini de ABD kontrol altına almış, aralarında 38.enlemi sınır kabul ederek bölgedeki faaliyetlerine başlamışlardır (Yücel 2001:8).

Bölgede ilk olarak ABD, ülkenin güneyinde askeri bir idare ihdas etmiş, hemen akabinde de Sovyet Rusya, Kuzey Kore Halk Cumhuriyeti'ni resmi olarak kurmuştur. Kore'nin hızlı bir şekilde Sovyet Rusya'nın etkisi altına girdiği endişesi(16-22 Aralık 1945) Moskova'da, İngiltere, ABD, Sovyetler Birliği ve Çin Dışişleri Bakanlarının bir araya gelerek Kore sorununu çözmeye adım attırılmıştır. Bu toplantıda alınan karar gereği; Kore'nin yönetimi için ABD ve Sovyet Rusya temsilcilerinden oluşan bir karma komisyon kurulacaktır. Bu komisyonun amacı dört büyük devletin gözetimi altında Kore'de demokratik bir hükümetin kurulmasını tesis etmektir.(Artuç 1990: 25; Malkasian 2001). Ancak karma komisyon 20 Mart 1946'da Seul'de bir araya geldiğinde bu komisyonun Kore'yi uzun süre idare edemeyeceği anlaşılmış ve Kore sorununun çözülmesini temin için ABD sorunu

BM örgütüne götürmüştür. BM, 17 Eylül 1947'de genel kurulda Kore'nin bağımsızlığını görüşmüş ve bu görüşmede şöyle bir karar alınmıştır; “Hemen bir BM geçici Kore komisyonu oluşturulacak, komisyonun denetiminde Kore'de 31 Mart 1948'de seçimler yapılacak ve ulusal bir Kore hükümeti kurulacak, bu tarihten itibaren 90 gün içinde de işgal Kuvvetleri ülkeden çekilecek” (Uçarol 1995: 670). Kararın uygulanmaya konulması aşamasında Sovyet Rusya buna uymamış, 12 Ocak 1948'de Seul'de çalışmaya başlayan komisyonun 38. enlemin kuzeyine girmesine müsaade etmemiştir (Sandler 1999).

Rusya'nın Kuzey Kore için bu şekilde hareket etmesi Güney Kore'de seçim yapılmasını etkilememiştir (Kore Enformasyon Ajansı 2002: 21). 10 Mayıs 1948'de seçim yapılmış ve kurulan hükümet tarafından 17 Temmuz 1948'de Güney Kore Cumhuriyeti kurulmuştur (Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı, 1959: 20). Çok geçmeden 9 Eylül 1948'de de Kuzey Kore'de Demokratik Kore Halk Cumhuriyeti kurulmuştur (Hee-Chull Lee 2007: 8-10). Böylece Kore'yi bağımsız bir devlet olarak kurmak isteyen müttefikler, 1948'de Kore'de iki ayrı hükümet kurarak Kore'nin iki ayrı ülke olarak yaşamasına sebep olmuşlardır. Böylece bölgeden önce 1948'de Sovyetler Birliği sonra da ABD 1949'da askeri birliklerini boşaltmışlardır (Sander 2000: 247).

Kore Halk Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını Sovyet Rusya, Çekoslovakya ve Polonya hemen tanımıştır. Diğer taraftan, BM Genel Kurulu 12 Aralık 1948'deki toplantısında, Kore'yi ilgilendiren yeni bir karar almıştır. Bu karara göre, Güney Kore Cumhuriyeti'nin Kore'nin tek meşru hükümeti olduğunu ve bunu da BM üye ülkelerinin tanımamasını ve her türlü ilişkiye girmeleri için çağrıda bulunmuştur.

Sovyet Rusya'nın 1948'de Kuzey Kore'de ordu kurması neticesinde Güney Kore'de aynı şekilde bir ordunun kurulması, olayların gittikçe sertleşmesine ve sınır boylarında ufak çaplı silahlı eylemlerin gerçekleşmesine sebep olmuştur. Karşılıklı olarak hükümetlerin ve güvenliği sağlayacak orduların kurulması, yapılan görüşmeler, maalesef Kore'nin huzurunu sağlayamadığı gibi yapılanlar adım adım savaşın ön şartlarını ortaya çıkarmıştır. 31 Aralık 1948 ve 26 Ocak 1950'de ABD ile Güney Kore arasında askeri ve güvenlikle ilgili iki antlaşma yapılmıştır. Bu antlaşmalar her ne kadar Güney Kore'nin güvenliği için görünse de ABD, Sovyet Rusya'ya karşı buradaki konumunu daha güvenli hale getirmek istemiştir. Güney Kore'de bu gelişmeler yaşanırken, Kuzey Kore'de de buna benzer gelişmeler yaşanıyordu. 20 Mart 1949'da Sovyet Rusya Demokratik Kore Halk Cumhuriyeti ile 10 yıllık bir yardım antlaşması yapmış, diğer taraftan da 14 Şubat 1950'de Çin Halk Cumhuriyeti ile 30 yıllık karşılıklı savunma ve dostluk antlaşmasına imza atmıştır (Stueck 1986).

Bu dostluk ve yardımlaşma antlaşmaları aslında ABD ve Sovyet Rusya'nın Kore'de askeri varlıklarını güçlendirmesi ve olası bir savaş durumunda hazırlıkların kolayca yapılabilmesi, orduların derhal harekete geçirilmesi amacıyla hazırlanmış bir projeydi. Olası bir savaşın tarafları ve müttefikleri de böylece belirgin hale gelmiştir. Niyetlerin ortaya çıkması çok uzun sürmemiş Rusya'nın kontrolündeki Kuzey Kore, 25 Haziran 1950'de Güney Kore askerlerinin sınırı geçerek, tacizde bulunduklarını bu sebepten dolayı da bu tarihte Güney Kore'ye resmen savaş açtıklarını ilan etmiştir. Bu gelişme karşısında ABD, Güney Kore'ye yardım göndermeye başlamış aynı zamanda BM'ye bilgi vererek durumdan haberdar etmiştir. İşgalin aynı günü BM Konseyi bir toplantı yaparak, işgalin hemen durdurulmasını ve Kuzey Kore birliklerinin 38. enlemin kuzeyine geçmelerini bildirmiştir (Sander: 249). Yine işgalden iki gün sonra 27 Haziran 1950'de tekrar bir toplantı yapan konsey, aldığı kararda Kuzey Kore'yi barışı bozmakla suçlamış ve barışı sağlamak ve silahlı işgali durdurmak için Güney Kore'ye yardım yapılmasını bütün üye ülkelere bildirmiştir. BM'ye üye ülkelerin, 3'ü hariç (Sovyet Rusya, Çekoslovakya ve Polonya) geri kalan 53'ü kararı kabul etmiştir. Üye ülkelerin her biri askeri yardım olmasa da sağlık ve gıda yardımında, 17 ülke de askeri yardımda bulunmayı taahhüt etmiştir.(Armaoğlu 1993: 454) Askeri yardımda bulunan ülkeler arasında Türkiye'de bulunmaktadır. ABD'nin başını çektiği Güney Kore tarafında bu gelişmeler olurken, Kuzey Kore birlikleri Seul'e kadar girmiştir.(Yazıcı 1963: 23-24). Bu ilerlemenin durdurulması için Güvenlik Konseyi 7 Temmuz 1950'de yapılan bir toplantıda Kore'de BM Komutanlığı kurulması kararını almıştır. Kararının hemen ardından başına ABD'li General Mac Arthur atanarak, BM ordusu kısa sürede tanzim edilmiştir. Kuzey Kore ordusu Çin Halk Cumhuriyeti'nin desteklediği birliklerle işgali sürdürürken Güney Kore BM'nin oluşturduğu ve başına General Arthur'un geçtiği ordu ile 24 Temmuz 1950'de Kuzey Kore'ye karşı saldırıyı başlatmıştır.(Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı: 26-27). Böylece, Kuzey Kore'nin başlatmış olduğu savaş, BM'nin desteğindeki ordunun tanzimi sonrası Güney Kore müdafaasını ve taarruzunu artırmıştır.

Türkiye'nin Kore Savaşına Katılması

Güney Kore'nin işgali ve gelişen olayların akabinde BM Genel Sekreteri 25-26 Haziran 1950'de BM'nin aldığı kararı diğer üye ülkelere olduğu gibi Türkiye Dışişleri Bakanlığı'na da bildirmiştir. (Türkmen 2002) Türkiye bu çağrıya 29 Haziran 1950'de Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü vasıtasıyla cevap vermiş "BM'nin bir üyesi sıfatıyla üzerine almış olduğu yükümlülükleri mevcut hükümler dâhilinde ve azami samimiyetle yerine getirmeye hazır olduğunu" bildirmiştir. (Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), Dışişleri

Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, Ülkeler, Kore, Kurum No:547, Yer Bilgisi:44761.215282.8., Belge Tarihi: 01.07.1950.). Mayıs 1950 seçimleri henüz tamamlanıp Menderes Hükümeti'nin yeni kurulduğu bu tarihlerde Kuzey Kore'nin Güney Kore'yi işgali hükümetin işini zorlaştırmıştır. Bununla birlikte Güney Kore'ye ABD'den sonra askeri yardım açıklaması yapan ikinci ülke olmuştur.(Avcı 2015: 38). Güvenlik Konseyi bulunulacak yardımın ne şekilde olacağına dair bilgi istemesi üzerine Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü aşağıdaki telgrafi çekmiştir:

“Türkiye Cumhuriyeti, Birleşmiş Milletler aktinden doğan taahhütlerine ve Güvenlik Konseyi'nin kararlarına uymayı vecibe bilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Kore hakkında yardım talebini mutazammın 15 Temmuz 1950 tarihli telgrafınızı bu zihniyet içinde ve itina ile tetkik etmiştir. Cumhuriyet Hükümeti bu tetkik neticesinde meskur kararları dünyanın şimdiki şartları içinde umumi barış hizmetinde müessir ve fiili bir şekilde icra mevkiine vaaz etmektedir. Lüzum ve ehemmiyeti müdrik olarak Kore'de hizmet etmek üzere 4.500 mevcutlu silahlı bir Türk savaş birliğini Birleşmiş Milletler emrine vermeğe karar verilmiştir.(BCA, Kurum No:547, Yer Bilgisi:44874.216231.73. , Belge Tarihi:26.07.1950.)”

Hükümetin bu kararı sonrası Genelkurmay Başkanlığı'nın görevlendirme ve 3 Ağustos 1950 tarihli genelgesiyle Kore Türk Tugayı'nın tanzimine başlanmıştır. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:152.0.82(1-10), Belge Tarihi: 03.10.1973). Katılacak erlerin 1929 doğumlulardan olması kararlaştırılmışken, 1928 doğumlu gönüllüler de kabul edilmiştir. Başlangıçta 4500 mevcutlu 241. piyade alayının görevlendirilmesi planlanmışken kuruluş ve kadronun genişletilmesi ve Türk kuvvetine bir tugay niteliği kazandırılması kararı alınmıştır. Sonunda muhtelif sınıf ve birliklerle pekiştirilen kuvvetler Ankara'daki Sarı Kışla'da toplanmıştır. (Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı: 86). Burada yapılan gerekli çalışmalar neticesinde ortaya çıkan kuvvet I. Türk Kore Tugayı haline getirilerek Kore Türk Silahlı Kuvvetleri adını almıştır. Tugay Komutanlığına General Tahsin Yazıcı, Kurmay Başkanlığına Yarbay Selahattin Tokay, Alay Komutanlığına Piyade Albay Celal Dora getirilmiştir. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:152.0.82(1-10), Belge Tarihi: 03.10.1973.). Görevlendirmelerin tamamlanmasıyla gönderilecek kuvvetin yoğun eğitim süreci başlamıştır. Gidecekleri yerin kendi sınırları dışında olması, yabancı askerlerle aynı tarafta savaşmaları, gittiklerinde kendilerinin silahı dışında özellikle Amerika'nın ürettiği silahları kullanacak olmaları ve Kore haritalarıyla savaş coğrafyasını iyi tanımaları gereği, bu kısa sürede oldukça yoğun bir eğitim almalarını zorunlu hale getirmiştir. (Artuç: 112 vd.). Bu eğitim programı şu hususlar göz önünde bulundurularak yapılmıştır:

-Her sınıf birliklerinin muharebe eğitimine, özellikle kapalı ve arızalı arazide muharebeye önem verilmesi

-Gerçek atışlarla kıta tatbikatları, zırhlı araç ve hava kuvvetlerine karşı korunma, gece hareket ve gece atışlarına yer verilmesi

-Subay ve astsubayların pusula ve harekete, haritanın araziye tatbikine alıştırılması

- Çeşitli tipte ordugâhlar kurulması tecrübesi

-Özellikle geceleri ve arızalı arazide yeteneği yüksek şoför yetiştirilmesi

-Trafik hizmetleri için inzibat takımının yetiştirilmesi

-Muharebe malzemesinin muharebe şartları içinde emniyetle kullanılması (Avcı: 42).

Etimesgut'taki eğitimlerde Amerikalı uzmanlardan da yardım alınmıştır. Yaklaşık 2 ay süren eğitim programından sonra tugayın ilk kafilesinin İskenderun'a gönderilmesi 19 Eylül 1950 olarak belirlenmiştir. Türk askeri henüz Kore'ye ulaşmadan Türk basını Kore Harbi ile ilgili haberleri sütunlarına hemen hemen her gün taşımıştır. (Akşam, 28 Eylül 1950, 1.; Son Posta, 30 Eylül 1950, 1). Tugayın yola çıkmasında bir gün önce Başbakan Adnan Menderes, Savunma Bakanı Refik Şevket İnec, Genelkurmay Başkanı Nuri Yamut Kore'ye gidecek askerin konuşlandığı Etimesgut Garnizonunu ziyaret ederek askerin moralini yükseltmişlerdir. (Yeni İstanbul, 19 Eylül 1950, 1.).

İlk kafile 19 Eylül'de Etimesgut Garı'ndan hareket etmiş, bu sevkiyat oldukça sınırlı sayıda asker yakınlarına duyurulmuş ancak 20 Eylül'de yapılan sevkiyattan haberdar olan halk yoğun bir ilgi göstererek askerleri uğurlamış ve her durdukları istasyonda halkın yoğun ilgisiyle karşılaşmışlardır. İskenderun'a varan kafileler yine halkın büyük ilgisiyle karşılanmışlardır. Ankara'dan gönderim işleri tamamlandıktan sonra 25 Eylül Türk Tugayı'nın Kore'ye yolculuğu için belirlenen tarih olmuştur. Buradaki uğurlama törenine Cumhurbaşkanı Celal Bayar yanındaki heyet, Genelkurmay Başkanı ve şehrin ileri gelen devlet erkanı katılmıştır. Yine yakın bölgeden gelen halkın katılımıyla uğurlama töreni bir şenlik halinde gerçekleşmiştir. (Son Posta, 29 Eylül 1950, 1.).

Türk Tugayı'nı taşıyacak olan 5 Amerikan gemisinin ilki 25, ikincisi 26, üçüncüsü 29, dördüncüsü 30 Eylül, beşinci gemi de 2 Ekim 1950'de İskenderun Limanı'ndan ayrılmıştır. Süveyş'e kadar ilk 3 gemiye bir Türk savaş gemisi eşlik etmiştir. (" Kore savaş birliğimizi götüren üç gemi Kızıl denizde seyrediyor", Son Posta, 30 Eylül 1950, 1.). Son 2 gemi malzeme taşımaktadır. Yaklaşık bir ay süren yolculuktan sonra 17 Ekim 1950 günü ilk kafile Kore'nin Pusan Limanı'na varmıştır. Burada kısa bir dinlenme gerçekleştirildikten sonra 18-20 Ekim tarihlerinde karaya çıkarak Taegu bölgesine hareket etmişlerdir. Bölgeye sevk edilen Türk Tugayı hemen (20 Ekim-10 Kasım 1950) eğitim kampına alınmış, gündüz kullanacakları

silahlar ile eğitim verilirken geceleri de bölgenin tanınması için harita üzerinden eğitime devam etmiştir. Türk Tugayı 10 Kasım'da Amerikan Tümeni emrine verildiğini ve Seul'un Kuzeyindeki Chotan bölgesine intikal emrini almış, bölgeye vardığında Amerikan birliğinden komünist gerillacılara karşı bölgenin yol ve köprüleri koruma görevini almıştır. (Genelkurmay Harp Tarihi: 80). Bu görevi sürdürürken Başkomutan Mac Arthur'un Kore Harbi'ni bitirmek için planladığı Büyük Taarruz 24 Kasım 1950'de başlamış ancak 26 Kasım'da Çin birlikleri karşısında yenilgiye uğrayarak geri çekilmeye başlamıştır. ("Kore'de çetelerle savaş", Cumhuriyet, 24 Kasım 1950, 1.). Türk Tugayı bu çekilme esnasında 8.Ordu'nun güvenliğini sağlamak için görevlendirilmiştir. ("Kore'de Birliğimiz yeni ilerlemeler kaydetti", Cumhuriyet, 26 Kasım 1950, 1-3). Bu sarp bölgede Kunuri Muharebeleri diye adlandırılan Wawon, Simnin-ni, Kaecheon, Kunuri, Sunchon Boğazı bölgelerinde büyük fedakârlıklarla savaşmış büyük zayıatlar vermiş buna karşılık 8. Ordunun geri çekilmesi için 3 günlük bir zaman kazandırmış böylece çok büyük bir facianın önüne geçilmiştir. Bu muharebelerde Türk Tugayı 12 Subay, 7 Astsubay, 218 Er şehit, 7 Subay, 2 Astsubay, 192 er kayıp, 15 Subay, 10 Astsubay, 362 Er yaralı olmak üzere toplamda 825, zayıat vermiştir. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:152.0.81(26), Belge Tarihi: 17.08.1973).

Bu muharebelerden sonra 25 Ocak 1951'de Türk Tugayı'na verilen hareket emri gereğince Kumyangjang-ni kasabasına intikal etmiş, 26 Ocak sabahı bölgedeki tahkimli düşman mevzilerine taarruz başlamıştır. Kasaba içinde yakın süngü muharebeleri yapılarak kasaba ele geçirilmiştir. Bölgedeki çetin çatışmalar sonucu Kuzey Kore birliklerine büyük zayıatlar verdirilmiştir. Bu muharebe sonucunda Türk Tugayı da 1 astsubay, 11 er şehit vermiş ve 1 Astsubay, 29 er de yaralanmıştır. Türk Tugayı'nın gösterdiği başarı aynı günde çıkan 1. Kolordunun günlük gazetesinde " Türklerin Kızılılarla Boğuşması" adlı yazıda Türk Tugayı'nın askeri kabiliyetleri övülmüş, aynı zamanda Amerikan Kongresi Türk Tugayı'nı " Mümtaz Birlik Nişanı" ile taltif etmiştir. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:30.0.178(1-45), Belge Tarihi: 03.07.1951.).

1951 yılı çetin muharebelerle geçmiş iki taraf savaş bölgesindeki hatları karşılıklı olarak zaman zaman ele geçirmiştir. 1952 yılı yine mevzi, taarruz, savunma ve dağlık arazide ilerleme muharebeleri ile geçmiştir. 1953 yılı da Doğu ve Batı Berlin Muharebeleri, Vegas, Elko, Karsan vd. şeklinde cereyan etmiştir. (Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı: 34 vd.). Tüm bu geçen sıcak çarpışmalar sonucu her iki tarafında istediği olmamış ve yapılan müzakereler sonucu 27 Temmuz 1953'te savaşı sonlandıran mütareke imzalanmıştır. ("Kore'de mütareke bu sabaha karşı nihayet imzalandı", Milliyet, 27 Temmuz 1953, 1.).

Mütarekeden 9 ay sonra Cenevre’de (“Cenevre Konferansı dün çalışmalarına başladı”, Milliyet, 27 Nisan 1954, 1.) 26 Nisan-21 Temmuz 1954 tarihleri arasında barış için bir toplantı yapılmış ancak antlaşmaya varılamamıştır. (Randle, 1969). Mütareke gereği 38. enlem yine iki tarafın sınırı olarak kalmıştır. Bu savaş neticesinde iki taraftan 1.420.000 askeri kayıp yaşanmıştır. (Erlevent 2014: 3). BM’nin askeri gücünü temsil eden ülkeler arasında en büyük askeri kaybı sırasıyla ABD, İngiltere (Hickey 2000: 366) ve Türkiye vermiştir. Sivil halkın kayıpları ise milyonları bulmuştur. Türk Tugayı’nın 1950-1953 yılları arasındaki zayıyatı şu şekildedir:

Genel Kayıp	Şehit	Yaralı	Esir	Kayıp	Toplam
Subay	37	81	6	3	127
Astsubay	26	66	3	1	96
Er	658	2000	225	171	3054
Toplam	721	2147	234	175	3277

Bu tablodaki sayılar 1. 2. ve 3. Tugaylara aittir. Esirlerden 6 Subay, 3 Astsubay ve 225 er iade edilmiştir. Geri kalan kayıplara maalesef ulaşılammıştır. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:152.0.81(29), Belge Tarihi: 17.08.1973.).

Kore Türk Silahlı Kuvvetlerinin Yayın Organı Kutup Yıldızı

Gazetecilik, savaşın en çetin koşullarında bile gerçeği kayda geçirme ve tarih yazma sorumluluğunu üstlenen kutsal bir görevdir (Tekindor 2012). Bilgiye erişimin sınırlı, moralin ise en çok ihtiyaç duyulduğu anlarda, bir gazete yalnızca haber kaynağı değil, aynı zamanda bir umut ışığı, bir bağ kurma aracıdır. İşte bu anlayışla, Türk Tugayı 19 Aralık 1950 yılında, Kore Savaşı’nın zorlu atmosferinde, Birleşmiş Milletler Türk Silahlı Kuvvetleri adına ve mensupları için Kutup Yıldızı adını verdiği gündelik gazeteyi yayımlamaya başlamıştır. (Topaloğlu 2021: 38). Gazete ismini Birleşmiş Milletler Silahlı Kuvvetler Başkomutanı General Mac Arthur’un I. Türk Silahlı Kuvvetleri’ne verdiği North Star adından almıştır. Kutup Yıldızı’nın anlamı ise, yol gösteren, önderlik eden, göklerin ziyneti şeklindedir. Başkomutanın verdiği bu isim bir iltifat ve güven olarak kabul edilmiş ve bu isme yakışır bir

kuvvet olmayı tüm tugay canı gönülden kabul etmiş aynı zamanda çıkarılacak gazetenin ismine de esin kaynağı olmuştur.

Gazetenin İçeriği ve Kapsamı

“Gazetenin içeriği, tugaydaki askerleri yurt ve dünya haberlerinden ve cephenin genel durumundan haberdar edecek, subay, er ve erbaşların göndereceği, fikri ve mesleki eğitime yararlı yazılarla mizahi fıkra, karikatür ve hamasi şiirleri ihtiva edecektir. Ankara radyosunun, Kore’de bulunan askerler için yaptığı özel yayında okunan mektuplar ve gönderilen selamlardan tespit edilenler ilave olarak gazetede verilecektir. Kağıt mevcudunun ve baskı imkanlarının sınırlı olması sebebiyle, her takıma üç nüsha düşecek kadar basılacak Tugay Haber Merkezi kanalı ile dağıtılacaktır. Takım ve daha üst birlik komutanlarının gazete muhteviyatını kontrol etmeleri ve bu suretle gazete neşir gayesine erişmiş olacaktır. Tuğgeneral Tahsin Yazıcı”(BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.1, Belge Tarihi: 19.12.1950.)

Gazete aslında generalin bu yazısına istinaden 26 Kasım 1950’de çıkarılacakken, teksir makinasındaki teknik arıza nedeniyle çok az sayıda çıkarılmış maalesef dağıtılamamıştır. Ancak 19.12.1950 tarihinden itibaren yeni teksir makinasının tugaya ulaşmasıyla birlikte gazete neşir hayatına başlamıştır. Gazete tüm tugay hareket halinde olmadıkça verecek haber buldukça neşre devam edeceğini beyan etmiştir.

Gazete ilk cildinin ilk sayısında tuğgeneralin günlük bir gazete çıkarmak maksadıyla yayınladığı genelgeyi, I. sayfasından haber olarak vermiştir. Amblem olarak Kutup Yıldızı temsili olarak çizilmiş ve gayesini de “içindekilerden, erlerimizi haberdar etmektir” diye belirtmiştir. Gazetenin ilk sayısı 3 sayfa olarak çıkarılmış. 2. sayfasında “Nasıl Savaşık” adlı bir başlık atılarak, Türk Tugayı’nın Kore’deki ilk cephe savaşının nasıl verildiği ve mücadelenin zorluğundan bahsedildikten sonra devamında “muhakkak ki iyi savaşık, daha önce muharebe tecrübesi olmayan bu birlik bilmediği bir coğrafyada düşman birlikleriyle girdiği muharebede gösterdiği üstün başarısıyla, düşmanın Birleşmiş Milletler ordusuna direkt müdahalesini engellemiş, böylece ordu geri çekilme harekâtını başarıyla tamamlamıştır. Eğer Türk Tugayı’nın bu başarısı olmasaydı, binlerce Birleşmiş Milletler askeri kayıp ve yaralı olarak tarihe geçecekti... ” (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.1, Kutup Yıldızı (KY), C.1, S.1(2), Belge Tarihi: 19.12.1950.) şeklinde haber devam etmiştir. Kunuri Muharebeleri olarak tarihe geçen ve Türk Tugayı’nın büyük zayıat verdiği bu savaş sonrası tugayın bağlı olduğu 8. Ordu komutanının verdiği resmi beyanatta Korg. Walton H. Walker, karşı konulmaz Çin komünist kuvvetlerinin akınına karşı Türk Tugayı ve 3. Piyade Tümeni’nin son hareketlerinden ötürü derin teşekkürlerini bildirmiştir. Bu iki birliğin “4 gün

süren kahramanca ve cesaretle mukavemet ve çıkarma hareketleri ordunun kuşatılmasını önlemiş ve bu işi yapan kuvveti bozmuştur.” (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.1, KY, C.1, S.1(2), Belge Tarihi: 19.12.1950.) ifadelerini kullanmıştır. Türk Tugayı’nın bu başarısı yurt ve dünya yazılı basınında ve radyolarında haber olarak geçmiş, Türk askerinin cengâverliği övülerek haberler yapılmıştır.

Gazetenin 20 Aralık 1950 tarihli 2. sayısında “Nasıl Savaşık” adlı yazının devamı I. sayfadan verilmeye devam edilmiş, Kunuri Muharebesi’nde Türk Tugayı’nın hangi vasıfta, mevkide konuşlandığı, düşman birlikleriyle karşılaşma, süngü ile muharebe şeklinde devam eden ayrıntılı bir cephe münderecatı verilmiştir. II. sayfada “Yurttan Haberler” başlığı altında genellikle Türkiye gazetelerinde Kore ile ilgili haberler öncelikli olarak yazılmış, sonrasında Türkiye’nin gündeminde olan konular özet şeklinde verilmiştir. Ayrıca Kore’de şehit olanların yurt genelinde anılma törenlerinin yapıldığı, kayıp ve yaralıların adlarının radyodan okunduğu ve bunlar hakkında bilgi verildiği yazılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde Kore Harbi’ne iştirak eden bütün erata kahramanlık madalyası verilmesine dair bir tasarının kabul edildiğini, diğer taraftan, Kore Harbi’ne gönüllü olarak iştirak etmek için binlerce müracaatın olduğunu sütunlarına taşımıştır. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.2, KY, C.1, S.2(2), Belge Tarihi: 20.12.1950). II. sayfanın devamında “Dünya Haberleri” diye atılan başlıktan sonra dünyada meydana gelen Kore ile ilgili haberler başta olmak üzere, Türk basınına yansıyan dünya ile ilgili haberlere yer verilmiştir. Kore Harbi’nin mevcut durumu ve geleceği ile ilgili haberlere yer verilmektedir. Bu sayıda bulunan haberlerden bazıları şu şekildedir:

“... Brüksel’de on iki milletin iştiraki ile yapılan toplantıda Almanya dahil olmak üzere 55-60 tümenlik bir Batı Avrupa ordusu kurulması kararlaştırılmış, orduya başkomutan olarak General Hoover, tayin edilmiş, 15 gün içinde görev yeri olan Paris’e intikal edeceği...” haberi yazılmıştır. Diğer haber de ise, Washington’dan alınan bilgiye göre, Amerikan yardımının Türkiye ve Yunanistan’a olan kısmının artırılacağı şeklindedir. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.1, KY, C.1, S.2(2), Belge Tarihi: 20.12.1950).

Kutup Yıldızı’nın I. sayfasında ismi, amblemi, cilt numarası, sayısı ve çıkış gayesi yer almaktadır. Başlangıçta 2 sayfa olarak çıkarılan gazete daha sonra yeni başlıkların oluşturulması ve verilecek haberlerin çoğalmasıyla 4-5 sayfaya kadar çıktığı sayıları da olmuştur. Gazete ilk çıkardığı basımını Cilt 1, Sayı 1 olarak vermiş, bundan sonraki baskılarında cilt sabit tutulmuş sayı her gün ardışık olarak devam etmiştir. 6 Mart 1951 tarihinde cilt:2, sayı: 1. olarak basılmış yaklaşık 2,5 ayda bir cilt değişikliği yapılmış, ancak buna tam olarak riayet edilmemiştir. Gazete Aralık 1950’den 22 Kasım 1953 tarihine kadar,

çok az kesintiye uğrasada genel olarak çıkarılmıştır. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.278, KY, C.4, S.333(2), Belge Tarihi: 22.11.1953). Bu tarihten sonra 1954 yılında bir baskı çıkarılmış, bu baskı da cilt ve sayı verilmemiş, özel sayı şeklinde basılmış, özellikle M. Kemal Atatürk'ün ölüm yıldönümlerinde, anma törenlerinin yapıldığı ve Türk Tugayı'nın yaptığı programlar gazetenin içeriğini oluşturmuştur. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.282, Belge Tarihi: 11.11.1954).

1955 yılı içinde sadece 3 sayı çıkarılmış, ancak aktif olarak çıkarılan 1950-1953 yılları arasındaki gibi haber akışı olmayıp rastgele seçilmiş bir aktarım yapılmıştır. 16.08.1955 tarihinde basılan gazetenin I. sayfasında, herhangi bir habere yer verilmeksizin, gazetenin amblemi tam sayfa basılmıştır. II. sayfada ise “Kore’ye Dair” atılan bir başlığın altında, Kore halkının mizah anlayışını ifade eden fıkra ve hikâyelere yer verilmiştir. Devamında “Haberler” başlığı atılarak, daha önce yurtiçi ve yurtdışı haberlerin ayrı başlıklar altında verilmiş olmasına rağmen bu sayıda haberler karışık verilmiştir. Bu sayıda daha önce rastlanılmayan 4 Mart 1955 Cuma günü çekilişi yapılacak olan Bahar piyangosunun ikramiyeleri isim ve adet olarak tam liste halinde yazılmıştır. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.283, KY, C.5, S.89, Belge Tarihi: 16.02.1955).

Gazete bu yıl içinde 19 ve 30 Mayıs tarihlerinde iki baskı daha yapmış, özellikle 19 Mayıs tarihli baskı da Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatı, Türk milleti için yaptığı çalışmalar ve çağdaş milletler seviyesine gelmek için verdiği mücadeleler kronolojik olarak verilmiştir. Ayrıca Teğmen Ergün Göksen tarafından yazılan “İki 19 Mayıs” başlıklı düz yazıda Mustafa Kemal Atatürk'ün askerleri olarak insan haklarını korumak, dünyayı sulha kavuşturmak, komünizm belasını ortadan kaldırmak için Kore’de bulunduklarını ve yollarını Atatürk devrimlerinin aydınlatıldığını ve bu yolun ışığında “yurtta sulh cihanda sulh” ilkesini gerçekleştireceklerini ifade eden yazı yer almıştır. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.284, KY, C.5, S.118, Belge Tarihi: 19.05.1955.).

30 Mayıs 1955’te son sayısı yayınlanan gazete, kendisini “Birleşmiş Milletler 5. Türk Tugayı Gazetesi” olarak takdim etmiştir. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.3, KY, C.5, S.119, Belge Tarihi: 20.05.1955). Kutup Yıldızı, Türk Tugayı'nın resmi yayın vasıtasıdır. Neşriyatı II. şube yardımı ile III. şubede basılmaktadır. Basılan sayıların bütün birliklere dağıtılarak askere izahat verilmesi gerçekleştirilmiştir. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.284, Belge Tarihi: 21.12.1950). Gazete bazı sayılarında herhangi bir haber vermeksizin, Birleşmiş Milletlere ait diğer ülkelerin çıkardığı gazetelerdeki Türk Tugayı hakkındaki haberleri sütunlarına taşımıştır. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:102.0.44, Belge Tarihi: 02.02.1953). Gazetenin 24 Eylül 1952

tarıhli basımında I. sayfanın tasarımı değişmiş, gaye kısmında verilen içerik Atatürk'ün de söylediği gibi “komünizm her görüldüğü yerde ezilmelidir.” şeklinde bir slogan olarak değiştirilmiş ve daha önce mevcut olmayan sağ üst köşeeye “zafer süngünün ucundadır” ibaresine yer verilmiştir. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.174, KY, C.3, S.24, Belge Tarihi: 24.09.1952).

Gazete Türk askerinin Kore’de bulunma sebebini ve bu süreçte Türk askerinin askeri başarısını ve sosyal desteklerini, yabancı gruplar içinde takım çalışmasını başarıyla gerçekleştirdiklerini ifade eden, cephe ve dünyada yayınlanan haberlere öncelik vererek, askerin motivasyonunu oldukça yükseltmiştir. 9 Mart 1951 tarihli baskısında “Time” dergisinden alınan habere I. sayfada yer verilmiş, haberde “... cephede Türk askerinin Çin kuvvetleriyle karşılaşması, verilen korkusuz mücadele özellikle nişan alma ve süngü muharebesinde çok başarılı oldukları, Çin askerlerinin Türk askeriyle karşılaşmayı hiç istemedikleri ...” gibi ifadelere yer verilmiştir. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.43, Belge Tarihi: 09.03.1951).

Yine bu minvalde, birçok haberin yayınlanması ve Birleşmiş Milletler ortak askeri gücü komutanlarının Türk Tugayı’nı ziyaret etmeleri ve Türk askerinin askeri başarısını yücelten açıklamalarda bulunmaları gazetenin sütunlarına sıklıkla taşınmıştır. 1 Ocak 1953 tarihli baskısında gazete Kangi Valisi Kin Yong Gi yılbaşı münasebetiyle, Kore Türk Silahlı Kuvvetleri adına Tuğgeneral Sırrı Acar’a bir tebrik mesajı göndermiş, mesajda aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır.

“Sayın generalim askerlerinizle beraber bizim istiklalimiz, hak ve hürriyetimiz için arpışmakla beraber asil milletinizin iyi duygular karşılığı olarak muhtelif kimsesiz kalan Kore yavrularını bağrınıza basıp himayeniz altında bugüne kadar her türlü ihtiyaçlarını temin ve tedarik etmeniz bize Türk milletinın çok necip ruhlu bir millet olduğunu bir daha hatırlatmıştır. Bu münasebet ile Kangi bölgesindeki vilayetlerin ve Kore halkı namına size ve ordunuza, derin saygı ve hürmetlerimi sunarım. ”(BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.245, Belge Tarihi: 01.01.1953.).

Bu ve buna benzer diğer mesaj ve tebrikler Türk askerinin moralini yüksek tutmuştur. Aynı zamanda Türk milletinın tarih boyunca mazlumun yanında yer alma gayreti ve teşebbüsünün canlı olarak “an” da yaşanması ve takdir edilmesi, askerin orada bulunmasının kutsanması, gönül verilen davada gelinebilecek en üst seviyeyi oluşturmuştur. Ayrıca bu mesaj Türk askerinin Kore’deki varlığının kutsiyetini ortaya koymuştur.

Kutup Yıldızı’nın Görsel Kimliği

Gazete çıkmaya başladığında genellikle birkaç başlık dâhilinde içerikler yayınlarken, süreç içinde başlıkların çoğu farklılaşmış ve özet şeklinde verilen haberler daha detaylı aktarılmıştır. Haberlerin kim tarafından toparlanarak yazıya aktarıldığı genellikle verilmemiş ancak, asker tarafından gönderilen cephe menkıbeleri isim ve rütbe verilerek yazılmıştır. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.5, KY, C.1, S.5, Belge Tarihi: 23.12.1950). Özellikle yazılan şiirler, resimler, önemli günlerde yapılan sunumlar gibi kişisel aktarımlarda isim ve ünvan mutlaka verilmiştir. Türk Tugayı'nın en üst seviyesinde bulunan (genellikle tuğgeneral) komutanın verdiği genelgeler, yurttan gelen tebrik mesajları, BM'ye üye ülkelerin gönderdiği mesajlar ve tugayı ziyaret eden yabancı komutanların verdiği bilgiler, gazetenin I. sayfasında sürmanşet olarak verilmiştir. Ayrıca Türk Tugayı'na gelen bu mesajlara karşılık olarak başkomutanın toplu bir teşekkür yazısı Ankara'ya Basın Yayın Umum Müdürlüğü'ne gönderilerek yayınlanmış, aynı şekilde Kutup Yıldızı'nın da I. sayfa haberi olmuştur. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.5, KY, C.1, S.6, Belge Tarihi: 24.12.1950).

Kutup Yıldızı'nın sütunlarına taşıdığı önemli haberlerinden biri de yurt içinden ve dışından Kore askerleri için özellikle gönderilen hediyelerin kim ya da hangi kurum tarafından, hangi hediyelerin gönderildiği listelerdir. Bu listelerde, yiyecek, içecek, bayrak, okullarda yapılan biblolar, sanat okullarında öğrenciler tarafından yapılan el işi hediyeler ve daha birçok mahiyette ve şekilde hediyeler yer almıştır. Bu ve buna benzer haberlerin verilmesi askerin moralinin yüksek tutulmasına, cephede kendilerini daima gözetken bir milletin varlığının olduğunu bilmesine ve cephede geçen ölümcül olayların biran olsun unutulmasına sebep olmuştur. Özellikle cephede şehit düşen askerler için ülkenin her yerinde düzenlenen anma törenlerinin, gazete tarafından önemle vurgulandığı görülmüştür. (Çaykiran Mart 2023: 133).

Gazete, kağıt mevcudunun ve baskı imkanlarının sınırlı olması sebebiyle, ancak, her takıma üç nüsha düşecek şekilde basılacağı ve Tugay Haber Merkezi kanalıyla dağıtılacağı belirtilmiştir. Ayrıca takım ve daha üst birlik komutanlarının gazete muhteviyatını eratina okumak, izah etmek suretiyle haberdar etmeleri ve böylece gazetenin amacına ulaşacağı da yine Tuğgeneral Tahsin Yazıcı'nın bir genelgesi ile tüm birliklere duyurulmuştur. Genelge tebliğ edildiği şekliyle Kutup Yıldızı'nın da sütunlarında paylaşılmıştır. Kullandığı dil oldukça sade olup derlenen haberler askerin anlayabileceği şekilde yalınlaştırılmış, bazı haberlerin de yanında haberi niteleyen karikatürler çizilerek, haberin vurgusu, eğlenceli bir şekilde yapılmıştır. Kuzey Kore ordusundan esir alınan askerlerden alınan bilgiler gazetenin sütunlarına taşınırken, özellikle Birleşmiş Milletler ordusunda yer alan Türk Tugayı'nın Çinli

askerlerin korkulu rüyası haline gelmesi, esprili bir dil ile askerin maneviyatını artıracak şekilde yazılmıştır. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.43, KY, C.1, S.12, Belge Tarihi: 30.12.1950.). Gazete, 1951 yılından sonra belirli aralıklarla Genelkurmay Merkez Daire Başkanlığı'na belirli nüshalarından göndermiştir. (BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:33.0.108, Belge Tarihi: 01.08.1951.).

Kutup Yıldızı, sayfa sayısını belirli dönemlerde artırmış ise de daha çok 3-4 sayfa şeklinde yayın hayatına devam etmiştir. İzlediği yayın politikası, genellikle cephe haberlerinin verilmesi, yurttan ve dünyadan derlenen haberler (özellikle Kore Savaşı ile ilgili olanlar), asker ailelerinin ve askerlerin karşılıklı olarak birbirlerine gönderdikleri tebrik ve selam mesajları, Türkiye radyolarından istenen istek parçaları, Türk Tugayı'nın cephe içerisindeki askeri faaliyetleri ve askere yönelik yayınlanan genelgeler, şiir, karikatür, mizahi yazılar şeklindedir. Siyasi bir içerik oluşturmamakla beraber, BM'den oluşturulan barış ordusunun içinde yer almış olmasından büyük bir onur duyduğu, komünizmle mücadelenin vatan savunması kadar kutsal sayıldığı görülmektedir. Mart 1951 tarihinde değişen “ komünizm her görüldüğü yerde ezilmelidir.” sloganı gazetenin, dolayısıyla Türk askerinin en önemli ereği haline gelmiştir.

Sonuç

II. Dünya Savaşı'nın halledemediği pek çok sorun tekrar dünya devletlerinin gündemine oturmuştur. Bunlardan biri de Kore sorunudur. Kore'nin Kuzey ve Güney olarak ayrılmasından sonra, Kuzey Kore, Güney Kore topraklarını işgal etmiştir. İşgal karşısında zayıf kalan Güney Kore, Birleşmiş Milletlerden yardım talebinde bulunmuştur.

BM Konseyi, Türkiye'den Kore Savaşı'na katılması için asker göndermesini istemiştir. İktidara yeni gelen Demokrat Parti için verilmesi zor bir karar olmasına rağmen, tarafsız bir devlet olarak kalmanın zorluğu anlaşıldığından bu teklife olumlu cevap vermiştir. Kore'ye asker gönderme kararının, Meclis Genel Kurulu'na danışılmadan, Bakanlar Kurulu kararıyla alınması, muhalefet ve bazı sivil toplum örgütleri tarafından eleştirilmiştir. Ancak daha sonra hükümete yapılan itimat oylaması sonrası bu karar meclisten geçmiştir. BM askeri gücü olarak Türkiye Eylül 1950'de ilk birliğini köreye göndermiştir. Kore'de Türk askerinin göstermiş olduğu, askeri ve insani başarılar hem savaş alanında cesaretin ve fedakârlığın, hem de sivil topluma gösterilen merhametin en üst seviyesi Türk askerinin, dünya kamuoyunda hak ettiği saygıyı almasına vesile olmuştur. Türk askerinin bu savaşta gösterdiği cesaret ve

kabiliyetini takdir etmek için Amerikan Kongresi Türk Tugayına Mümtez Birlik Nişanı vermiştir.

Kore Harbi hem Türk basınında hem de dünya basınında yer almıştır. Türk Tugayı Kutup Yıldızı adlı bir gazete Aralık 1950'den itibaren çıkarmaya başlamıştır. Türk Tugayı'nın çıkardığı Kutup Yıldızı adlı gazete cephe içindeki haberlerin birlikler arasında paylaşılmasında önemli rol oynamıştır. Ulusal basında yer alan haberlere sayfalarında yer vererek askerlerin yurttan haber almaları sağlanmıştır. Türk ve dünya basınından haberlere yer vererek, hem askerlere bilgi aktarmış hem de asker ailelerine cepheden haberler ulaştırarak yaşanan yalnızlığı bir nebze olsun hafifletmeyi başarmıştır. Özellikle ailelerin gönderdiği selamların yayınlanması, askerler tarafından en çok takip edilen haber köşesi olmuştur. Ayrıca savaşa katılan diğer birliklerin çıkardığı gazete haberlerine de yer vererek cephe içi haberleşmeyi de temin etmiştir.

1950 Haziran'ında başlayıp, 1953 Temmuz'unda sona eren Kore Harbi'nde, Türk Tugayı'ndan 896 asker şehit olmuştur. 1973 senesinde Güney Kore Hükümeti'nin talepleri doğrultusunda, Güney Kore'ye Türk Şehitliği Abidesi dikilmiştir. Kore Harbi'nde Türk Tugayı'nın gösterdiği fedakârlık, cesaret ve insani yaklaşım, iki ülke halkları arasında güçlü bir bağ kurulmasına vesile olmuş ve günümüze kadar devam eden dostluğun temelini atmıştır. Türk askerinin Kore'deki varlığı askeri görevin ötesinde, insanlık adına sergilenen büyük bir fedakarlık ve vicdani bir duruşun sembolü haline gelmiştir.

Kaynaklar

I. Arşiv Kaynakları

Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA), Dışişleri Bakanlığı Türk Diplomatik Arşivi, Ülkeler, Kore, Kurum No:547, Yer Bilgisi:44761.215282.8. , Belge Tarihi: 01.07.1950.

BCA, Kurum No:547, Yer Bilgisi:44874.216231.73. , Belge Tarihi:26.07.1950.

BCA, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Tarih Arşivi(ATASE), Kore Harbi Koleksiyonu, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:152.0.82(1-10), Belge Tarihi: 03.10.1973.

BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:152.0.82(1-10), Belge Tarihi: 03.10.1973.

BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:152.0.81(26), Belge Tarihi: 17.08.1973.

BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:30.0.178(1-45), Belge Tarihi: 03.07.1951.

BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:152.0.81(29), Belge Tarihi: 17.08.1973.

BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.1, Belge Tarihi: 19.12.1950.

BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.1, Kutup Yıldızı (KY), C.1, S.1(2), Belge Tarihi: 19.12.1950.

- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.2, KY, C.1, S.2(2), Belge Tarihi: 20.12.1950.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.1, KY, C.1, S.2(2), Belge Tarihi: 20.12.1950.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.278, KY, C.4, S.333(2), Belge Tarihi: 22.11.1953.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.282, Belge Tarihi: 11.11.1954.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.283, KY, C.5, S.89, Belge Tarihi: 16.02.1955.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.284, KY, C.5, S.118, Belge Tarihi: 19.05.1955.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.3, KY, C.5, S.119, Belge Tarihi: 20.05.1955.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.284, Belge Tarihi: 21.12.1950.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:102.0.44, Belge Tarihi: 02.02.1953.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.174, KY, C.3, S.24, Belge Tarihi: 24.09.1952.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.43, Belge Tarihi: 09.03.1951.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:158.0.245, Belge Tarihi: 01.01.1953.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.5, KY, C.1, S.5, Belge Tarihi: 23.12.1950.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.5, KY, C.1, S.6, Belge Tarihi: 24.12.1950.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:154.0.43, KY, C.1, S.12, Belge Tarihi: 30.12.1950.
- BCA, Kurum Kodu:110.9.1.15, Yer Bilgisi:33.0.108, Belge Tarihi: 01.08.1951.

II. Kitaplar

- Armaoğlu, Fahir. 1993. *20. Yüzyıl Siyasi Tarihi(1914-1980)*. Ankara: İş Bankası Yayınları.
- Artuç, İbrahim. 1990. *Kore Savaşlarında Mehmetçik*. İstanbul: Kastaş Yayınları.
- Fehrenbach, Theodore Reed. 2000. *This Kind of War : The Classic Korean War History*. Washington, D.C.: Brassey's.
- Hee-Chull, Lee. 2007. *Siyasi, Ekonomik, Askeri ve Kültürel Açidan Türkiye- Kore İlişkileri*. Ankara: TTK Yayınları.
- Hickey, Michael. 2000. *Korean War, The West Confront Communism 1950-1953*. London: John Murray Ltd.
- Anonim. 2002. *Kore Gerçeği*. çev. Hüseyin İçen. Ankara: Güzeliş Ofset.
- Anonim. 1959. *Kore Harbi'nde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Muharebeleri(1950-1953)*. Ankara: Harb Tarihi Dairesi E. U. Basımevi.
- Malkasian, Carter. 2021. *The Korean War (Essential Histories)*. Oxford U.K: Osprey Publishing.
- Orga, İbrahim. 1958. *Kore*, İstanbul: Sulhi Garan Matbaası.
- Öke, Mim Kemal. 1990. *Unutulan Savaşın Kronolojisi Kore (1950-1953)*. İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- Randle, Robert F. 1969. *The Geneva Conference of 1954 on Indochina*. New Jersey: Princeton University Press.
- Sander, Oral. 2000. *Siyasi Tarih (1918-1994)*, Ankara: İmge Kitabevi.

Sandler, Stanley. 1999. *The Korean War: No Victors, No Vanquished*, Lexington: The University Press of Kentucky.

Uçarol, Rifat. 1995. *Siyasi Tarih (1789-1994)*, İstanbul: Filiz Kitabevi.

Yalta, Bahtiyar. 2005. *Kunu-ri Muharebeleri ve Geri Çekilmeler(26.XI.1950-24.I.1951)*, Ankara: TTK Yayınları.

Yazıcı, Tahsin.1963. *Kore Birinci Türk Tugayında Hatıralarım*, İstanbul: Ülku Basımevi.

Yücel, Erhan. 2001. *Kore Harbi, Kore Türk Tugayı ve BM Askerlerinden Alınan Dersler*, Ankara: EDOK Yayınları.

III. Süreli Yayınlar

Akşam, 28 Eylül 1950

Son Posta, 30 Eylül 1950.

Yeni İstanbul, 19 Eylül 1950.

Son Posta, 29 Eylül 1950.

“Kore savaş birliğimizi götüren üç gemi Kızıl denizde seyrediyor”, Son Posta, 30 Eylül 1950.

“Kore’de çetelerle savaş”, Cumhuriyet, 24 Kasım 1950.

“Kore’de Birliğimiz yeni ilerlemeler kaydetti”, Cumhuriyet, 26 Kasım 1950.

“Korede mütareke bu sabaha karşı nihayet imzalandı”, Milliyet, 27 Temmuz 1953. “Cenevre Konferansı dün çalışmalarına başladı”, Milliyet, 27 Nisan 1954.

294

IV. Makaleler

Çaykırın, Güzin.Mart 2023. “Kutup Yıldızı Gazetesine Göre Kore Savaşı’nda Türk Tugayının Sosyal Faaliyetleri”, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (55): 129-145.

Stueck, William.1986. “The Korean War as International History”, *Diplomatic History*, 10(4): 291-330.

Tekindor, Sevinç. 2012. Korean War in the Turkish Press, *Turkish Studies*, 3(3): 523-535.

Türkmen, Füsün. 2002. “Turkey and the Korean War”, *Turkish Studies*, 3(2): 161-172.

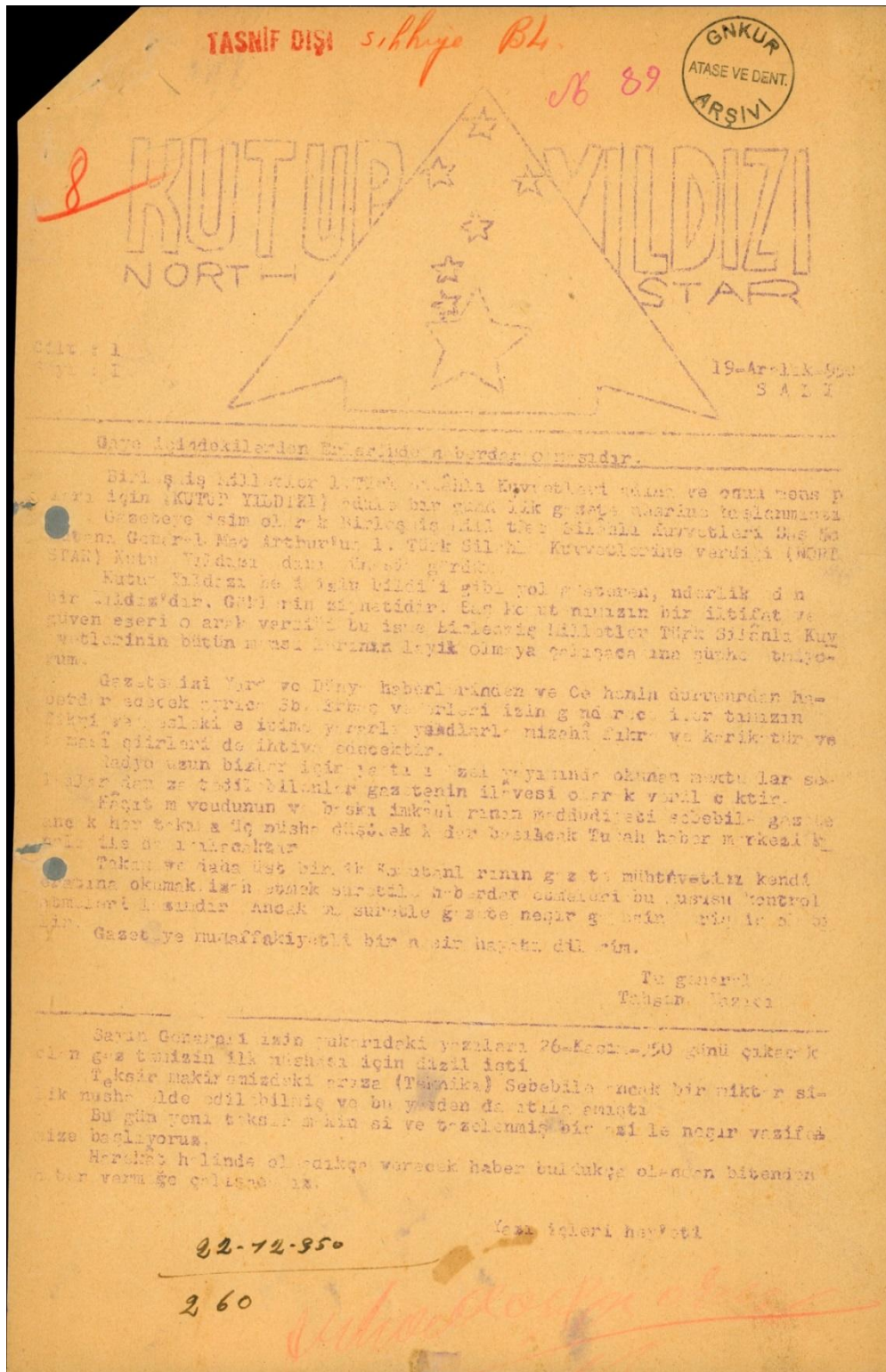
IV. TEZLER

Avcı, Ahmet. 2015. “Kore Savaşı’nda Türk Ordusu”, Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.

Erlevent, Burçin. 2014. “1950-1953 Kore Savaşında Esir Kamplarındaki Türkler”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Topaloğlu, Soner. 2021. “Kore Harbi’nde Yayınlanan Kutup Yıldızı Gazetesi (1950-1955)”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

EKLER

EK1: Kutup Yıldızı Gazetesinin ilk sayısı